

LITERATURA CATALANA MODERNA

Curs: 2008-2009	Codi: 28665	Crèdits: 6
Cicle: Segon	Tipus d'assignatura: Troncal	Semestre: Primer

PROFESSOR(S)

[Mireia Campdayadal i Bertran](#)

DESCRIPCIÓ GENERAL, OBJECTIUS I REQUISITS PREVIS

L'assignatura ofereix una completa panoràmica de la literatura catalana dins de l'extens període cultural que va del Renaixement a la II-lustració, analitzant en detall les següents qüestions:

- el prejudici subjacent al terme «Decadència» i la rellevància de la situació històrica i cultural en la literatura catalana moderna,
- els conceptes bàsics ideològics i estètics en relació amb la cultura europea de l'època,
- els diferents períodes en què s'estructura la literatura catalana moderna i els principals corrents estètics aplicats als gèneres literaris,
- els autors catalans i les obres més importants que permeten exemplificar millor cadascun dels períodes literaris i culturals,
- la vitalitat de la literatura popular.

S'haurà d'assolir un bon coneixement d'aquests aspectes, que permeti a l'alumne inserir les produccions literàries en el context historicocultural i estètic corresponent i demostrar una bona capacitat d'anàlisi i de comentari dels textos de l'època.

ESBÓS DEL TEMARI

- L'edat moderna als Països Catalans: llengua, cultura i societat. Entorn de la denominació de «Decadència»
- L'època del Renaixement i del manierisme
 - Els corrents ideològics i espirituals (humanisme, manierisme, erasmisme, Reforma, contrareforma, lul·lisme)
 - La poesia:
 - Innovació i tradició: Pere Serafí
 - La cort de Germana de Foix: Joan Ferrandis d'Herèdia
 - Èpica i contrareforma: Joan Pujol
 - Joan Timoneda i la lírica de cançoners
 - La pervivència de l'escola satírica valenciana
 - La novel·la: *l'Espill de la vida religiosa* i la *devotio moderna*
 - El teatre: *En Cornei*, Joan Ferrandis d'Herèdia, Joan Timoneda
 - El diàleg renaixentista: Cristòfor Despuig, Lluís del Milà
- El barroc
 - El model literari castellà
 - La poesia: Francesc Vicent Garcia, Francesc Fontanella, Josep Romeguera
 - El teatre: Francesc Vicent Garcia, Francesc Fontanella. Les paròdies
 - La prosa: la literatura memorialística i les relacions del «viatge a l'infern» de Pere Porter
- El segle XVIII: barroc, rococó, Il·luminisme
 - La represa de la consciència històrica i lingüística i les noves plataformes culturals (la Universitat de Cervera, la Junta de Comerç, les Acadèmies i la Societat Maonesa de Cultura)
 - La pervivència del barroc: Agustí Eura, Guillem Roca i Seguí, Joan Tomàs de Boixadors
 - El rococó: Francesc Tegell, Rafael d'Amat i de Cortada, baró de Maldà, Josep de Togores
 - Els corrents il·luministes:
 - El neoclassicisme: Joan Ramis, Antoni Febrer i Cardona
 - El preromanticisme o sentimentalisme: Ignasi Ferrera, Joan Baptista Escorigüela, Jaume Vada
- La literatura popular durant l'edat moderna: el cançoners i el rondallari (Lluís Galiana)

TUTORIES INTEGRATES

Virtuals: a través del correu electrònic, es farà un seguiment dels alumnes i s'atendran les seves iniciatives, es resoldran dubtes (referents a les explicacions de les classes teòriques, a les lectures, a la bibliografia, etc.) i es revisaran les activitats.

BIBLIOGRAFIA ESSENCIAL

Lectures obligatòries

- SERAFÍ, Pere, *Poesia escollida* (a cura d'August Bover). Barcelona: Edicions 62, 2005. [altres ed.: SERAFÍ, Pere, *Poesies catalanes* (a cura de Josep Romeu). Barcelona: Barcino, 2001. / Pere SERAFÍ, *Antologia poètica* (a cura d'August Bover). Barcelona: Edicions 62, 1987.]
- Spill de la vida religiosa* i GALIANA, Lluís, *Rondalla de rondalles*. A: *Novel·les amoroses i morals* (a cura d'Arseni Pacheco i August Bover). Barcelona: Edicions 62/«la Caixa» (MOLC, 73), 1982, pàgs. 187-306 i 331-372. [altres ed.: PELLICER, Joan E., *La "Rondalla de rondalles" de Lluís Galiana. Estudi lingüístic i edició*. València: Ajuntament d'Ontinyent / Institut de Filologia Valenciana / Universitat de València, 1990.]
- FONTANELLA, Francesc, *Tragicomèdia pastoral d'Amor, Firmesa i Porfia*. A: FONTANELLA, Francesc, *Tragicomèdia pastoral d'Amor, Firmesa i Porfia. Lo desengany, poema dramàtic* (ed. a cura de Maria Mercè Miró). Barcelona: Institut del Teatre. Diputació de Barcelona, 1988, pàgs. 51-184. [altres ed.: *Amor, firmesa i porfia*. A: FONTANELLA, Francesc, RAMIS, Joan, *Teatre barroc i neoclàssic*. Barcelona: Edicions 62/«la Caixa» (MOLC, 90), 1982, pàgs. 45-152.]
- RAMIS i RAMIS, Joan, *Lucrècia* (a cura de Jaume Gomila). Barcelona: Proa, 2004. [altres ed.: FONTANELLA, FRANCESC, RAMIS, JOAN, *Teatre barroc i neoclàssic*. Barcelona: Edicions 62/«la Caixa» (MOLC, 90), 1982, pàgs. 153-191.]

DOSSIER: antologia de textos literaris (especialment poemes del segle XVII) que serviran per il·lustrar les explicacions.

Panorames

- BARGALLÓ i VALLS, Josep, *Literatura catalana del segle XVI al XVIII*. Barcelona: Teide, 1987.
- «Literatura catalana moderna», *Serra d'Or*, 529 (gener de 2004), pàgs. 33-56.
- ROSSICH, Albert, «Renaixement, manierisme i barroc en la literatura catalana». A: *Actes del Vuitè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*, vol. II. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1989, pàgs. 149-179.
- , «La literatura catalana entre el barroc i el romanticisme», *Caplletra*, 9 (tardor de 1990), pàgs. 35-57.
- , «La literatura catalana del Renaixement a la Renaixença», *Revista de Catalunya*, 71 (febrer de 1993), pàgs. 125-139.
- VALSALOBRE, Pep; ROSSICH, Albert, *Literatura i cultura catalanes (segles XVII-XVIII)*. Barcelona: UOC, 2007.

Bibliografia selecta sobre el temari

- BOIXAREU, Ramon, «Introducció». A: AMAT i DE CORTADA, Rafael, *Calaix de sastre*, vol. I. Barcelona: Institut Municipal d'Història / Curial, 1987, pàgs. 9-26.
- BOVER i FONT, August, «Innovació i tradició en la poesia catalana del segle XVI», *Catalan Review*, II/1 (1987), pàgs. 41-68.
- BUSQUETS, Loreto, «Lucrècia de Joan Ramis i Ramis». A: *Miscel·lània d'homenatge a Enric Moreu-Rey*, vol. I. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988, pàgs. 335-370.
- DURAN, Eulàlia, «Introducció». A: Cristòfor DESPUIG, *Los col·loquis de la insigne ciutat de Tortosa*. Barcelona: Universitat de Barcelona / Curial, 1981, pàgs. 11-47.
- , «La valoració renaixentista d'Ausiàs Marc». A: *Estudis sobre cultura catalana al Renaixement*. València: Edicions 3i4, 2004, pàgs. 573-591.
- ESCRIVÀ, Vicent, «Rondalla de rondalles», de Lluís Galiana, una novel·la del segle XVIII». A: *Miscel·lània d'homenatge a Enric Moreu-Rey*, vol. II. Barcelona: PAM, 1988, pàgs. 155-176.
- MIRÓ, Maria Mercè, «L'obra dramàtica de Francesc Fontanella». A: ROSSICH, Albert; RAFANELL, August (ed.), *El Barroc català*. Barcelona: Quaderns Crema, 1989, pàgs. 559-566.
- (ed.), *La poesia de Francesc Fontanella*, 2 vols. Barcelona: Curial, 1995.
- ROMEU i FIGUERAS, Josep, «Una cançó de refrany i cobles glossadores del segle XVI basada en la frase "Mal aja qui en dones fia!"», *Caplletra*, 9 (1990), pàgs. 13-33.
- ROSSICH, Albert, *Francesc Vicent Garcia. Història i mite del Rector de Vallfogona*. Barcelona: Edicions 62, 1987.
- , «És vàlid avui el concepte de decadència de la cultura catalana a l'època moderna? Es pot identificar decadència amb castellanització?», *Manuscrits*, 15 (1997), pàgs. 127-134.
- , «Subordinació i originalitat en el barroc literari català: alguns paral·lelismes». A: ROSSICH, Albert; RAFANELL, August (ed.), *El Barroc català*. Barcelona: Quaderns Crema, 1989, pàgs. 531-557.

- , «El teatre barroc (segle XVII)». A: *El teatre català, dels orígens al segle XVIII*. Kassel: Reichenberger, 2001, pàgs. 57-79.
- VALL I SOLAZ, Xavier, «La Fàbula jocosa de l'àguila i l'escarabat, de Guillem Roca i Seguí, i els seus precedents», *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes*, 27 (1993) [= Miscel·lània Jordi Carbonell, vi], pàgs. 127-152.
- VALSALOBRE, Pep, «De l'*Spill de la vida religiosa* al *Desitjós*. Notes a una novel·la al·legòrica del segle XVI», *Caplletra*, 31 (tardor de 2001), pàgs. 11-24.
- , *Agustí Eura (1684-1763). Obra poètica*. Barcelona: Curial, 2003.

Complementària

Obres de referència

- GABRIEL, Pere (dir.), *Història de la cultura catalana*, vol. II: *Renaixement i Barroc. Segles XVI-XVII* i III: *El Set-cents*. Barcelona: Edicions 62, 1996 i 1997 (pàgs. dedicades a la literatura catalana, vol. II: 145-166 i vol. III: 121-142).
- RIQUER, Borja de (dir.), *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans*, vols. IV: *Crisi institucional i canvi social. Segles XVI i XVII* i V: *Desfeta política i embranzida econòmica. Segle XVIII*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1995 i 1997.
- RIQUER, Martí de; COMAS, Antoni; MOLAS, Joaquim, *Història de la literatura catalana*, vols. IV-VI. Barcelona: Ariel, 1980.
- RUBIÓ I BALAGUER, Jordi, *Història de la literatura catalana*, vols. II-III. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1985-1986.

Repertoris bibliogràfics

- DURAN, Eulàlia; SOLERVICENS, Josep, *Orientacions bibliogràfiques sobre literatura catalana moderna (1474-1833)*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona, 1993.
- Qüern. *Repertori bibliogràfic biennal de literatura i llengua catalanes de l'edat mitjana i l'edat moderna*, 6 vols. Girona: Institut de Llengua i Cultura Catalanes. Universitat de Girona, 1995-2005. [<http://biblioteca.udg.es/qüern/>]

* A l'inici de curs, es facilitarà un temari més detallat amb la corresponent bibliografia específica desglossada segons els punts.

FORMA D'AVUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es farà a través d'un examen final, que tindrà dues parts: a) el desenvolupament d'un dels temes explicats a classe (no necessàriament coincidents amb els punts del programa, però relatius a la matèria explicada), a triar entre dos; b) el comentari d'un text literari. Amb aquest examen s'haurà de demostrar l'assoliment dels objectius establerts i la realització de les activitats indicades. Els exercicis i les intervencions podran matisar la nota.
